

ทัศนคติของหญิงบริการต่อการใช้องยางอนามัยเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อเอดส์

: ศึกษากรณีสถานบริการในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา

Attitude of Prostitutes Towards Condom Using Behavior for
Protection of AIDS Infection : A Case Study of Brothel in
Pranakornsriayuddhaya District, Pranakornsriayuddhaya Province

วิทยานิพนธ์

โดย

นายจักรกฤษ กิจสนธิ

เสนอต่อคณะพัฒนาลังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)

พ.ศ. 2541

วิทยานิพนธ์ : ทศนคติของหญิงบริการต่อการใช้ถุงยางอนามัย เพื่อป้องกันการแพร่
เชื้อเอดส์ : ศึกษากรณีสถานบริการในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

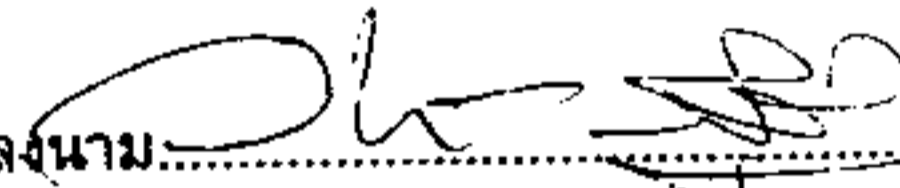
: Attitude of Prostitutes towards Condom Using
Behavior for Protection of AIDS Infection : A
Case Study of Brothel in Pranakornsriayuddhaya
District, Pranakornsriayuddhaya Province

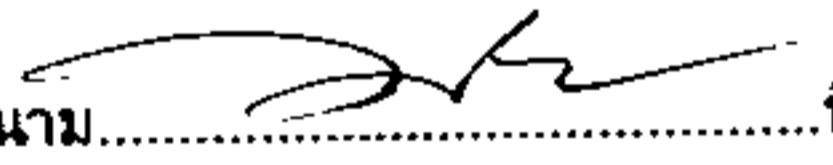
โดย : นายจักรกฤษ กิจสนธิ
: Mr. Jackris Kijsondhi

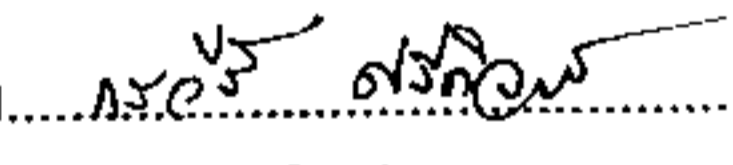
นักศึกษาคณะพัฒนาลังคม : ภาคพิเศษกรุงเทพมหานคร รุ่นที่ 2 รหัส 530351149

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม) ได้

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

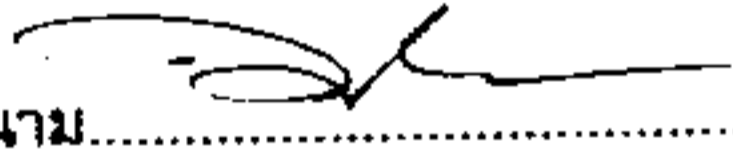
ลงนาม..........ประธาน
(อาจารย์ วิชัย รูปชาติ)
วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541

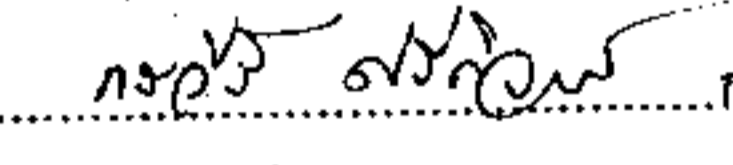
ลงนาม..........ที่ปรึกษา
(อาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี)
วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541

ลงนาม..........ที่ปรึกษา
(มศ.กรวิวี ศรีกิจการ)
วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541

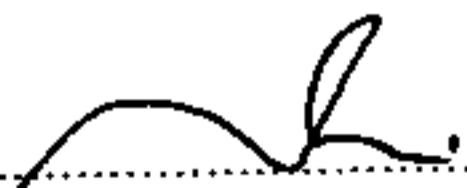
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ลงนาม..........ประธาน
(อาจารย์ วิชัย รูปชาติ)
วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2541

ลงนาม..........กรรมการ
(อาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี)
วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2541

ลงนาม..........กรรมการ
(มศ.กรวิวี ศรีกิจการ)
วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2541

คณะพัฒนาลังคมอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)

รองศาสตราจารย์..........คณบดี
(สากล จริยวิทยานนท์)
วันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2541

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ : ทักษะคติของหญิงบริการต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อเอดส์ : ศึกษากรณี สถานบริการในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดย : นายจักรกฤษ กิจสนธิ

ชื่อปริญญา : พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนศาสตร์สังคม)

วิชาเอก : การวิเคราะห์และการวางแผนทางสังคม

ปีการศึกษา : 2540

การศึกษาเรื่อง ทักษะคติของหญิงบริการต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อเอดส์ : ศึกษากรณีสถานบริการในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ

1. เพื่อศึกษาทักษะคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อเอดส์
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อทักษะคติของผู้ใช้ถุงยางอนามัยของหญิงบริการ
3. เพื่อนำผลไปเป็นแนวทางส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยในฐานะเครื่องมือ

ขั้นสุดท้ายในการป้องกันเอดส์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หญิงบริการในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 135 คน ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ใน 33 จังหวัด ของภาคกลางและกรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกแบบหลายขั้นตอน กำหนดจำนวน และการสุ่มตัวอย่างแบบอนุทิน การสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลโดยใช้การถามแบบเจาะลึก โดยมี Interview Guide เป็นกรอบคำถาม และการมีส่วนร่วมกิจกรรม โดยมีได้แสดงตนเป็นผู้วิจัยต่อกลุ่มตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

(2)

ผลการศึกษา พบว่า ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 135 คน มีอายุตั้งแต่ 21-36 ปี โดยมีอายุส่วนใหญ่มากกว่า 21-25 ปี ร้อยละ 46 จบการศึกษาระดับ ม.6หรือปวช.-ปวส. จำนวน 73 คน หรือร้อยละ 54 นอกนั้นจบต่ำกว่าชั้นมัธยมปีที่ 6 และปริญญาตรี

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มักมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ระดับปานกลาง มีความระมัดระวังต่อการติดเชื้อเอดส์ระดับปานกลาง มีความใส่ใจต่อสังคมหรือห่วงใยสังคมระดับสูง แต่ยังคงมีความไม่ชัดเจนในด้านค่านิยมในการใช้ถุงยางอนามัยและส่วนใหญ่มักมีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในระดับบ่อยครั้งถึงประจำทุกครั้ง

นอกจากนี้พบว่า ระดับความรู้เรื่องเอดส์ ความระมัดระวัง และระดับค่าบริการ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับระดับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของหญิงบริการ แต่ความใส่ใจต่อสังคมหรือความห่วงใยสังคมและค่านิยมความชอบใช้ถุงยางอนามัย ไม่มีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนกับระดับการใช้ถุงยางอนามัยของหญิงบริการ

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการป้องกันโรคเอดส์ ควรกำหนดกลยุทธ์ในการเลือกและเน้นตัวกลุ่มเป้าหมาย เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อเอดส์อย่างชัดเจน เช่น ในกลุ่มประชาชนทั่วไป กลุ่มเยาวชนนักศึกษา และโดยเฉพาะกลุ่มหญิงบริการราคาถูก
2. เมื่อกำหนดกลุ่มเสี่ยงได้ชัดเจนแล้วควรเน้นการให้ความรู้ในกลุ่มต่าง ๆ ดังกล่าวตามความเหมาะสม การส่งเสริมให้มีความระมัดระวังมากขึ้น เช่น มีบริการและซื้อขายถุงยางอนามัยอย่างสะดวก
3. ควรเน้นการให้ความรู้เรื่องเอดส์อย่างต่อเนื่องแก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อผลักดันให้หญิงบริการใช้ประจำในอาชีพ

ABSTRACT

THESIS : Attitude of Prostitutes Towards Condom Using Behavior for Protection of AIDS Infection : A Case Study of Brothel in Pranakornsriayuddhaya District, Pranakornsriayuddhaya Province

BY : Mr. Jackris Kijsondhi

DEGREE : Master of Arts (Social Development)

MAJOR : Social Analysis and Planning

ACADEMIC YEAR : 1997

The study on "Attitude of Prostitutes Towards Condom Using Behavior for Protection of AIDS Infection : A Case Study of Brothel in Pranakornsriayuddhaya District, Pranakornsriayuddhaya Province" have three objectives as follow:

1. To study the attitude towards condom using for protection of AIDS infection of prostitutes.
2. To find out factors affecting the attitude towards condom using.
3. To apply the study result for promoting the condom using behavior

The samples of this study include 135 prostitutes from 33 provinces in Central and Bangkok, Northern, Eastern, North-Eastern and Southern. The Multi-stage sampling with Stratification, Quota and Accidental Sampling were employed to select the samples of the study. The result of study was presented by percentage and description of correlation.

All samples of the study have not been known the participated researchers and didn't know about the study.

The results of the study can be summarized as follow:

The sampled prostitutes are aged between 21-36 years old and most of them are at 21-25 years old. About 46 percent attained mathayom 6 and 54 percent are finished elementary level and bachaler degree. The majority of the sampling group have their knowledge about AIDS and awareness of AIDS at moderate level while have their responsibility for society at a high level. However value about condom using is not clear. And they conduct condom using at almost time to every time.

Knowledge about AIDS, Awareness on AIDS and Sexual Service cost are positive-correlated with condom using behavior but responsibility for society and value are not correlated with condom using.

The recommendation of this study are as follows: 1) There should be further study deeply the high risk target group especially those who earning cheaply. 2) Each risk group should be seperately educated about AIDS awareness. In addition there should be the continuous promotion of condom using in service buyer as well as prostitute in order to strike the target, there should be introduction of new method to induce them to recall the condom using, for example, condom is available to buyer in room or may be told to buy when bill is charged. 3) The knowledge of AIDS should be contributed continuously to target group for the inducing of condom using throughout their carrier.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ความกรุณาจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งผู้ศึกษาขอแสดงความขอบคุณได้ดังนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์วิชัย รูปชาติ ที่กรุณาเป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้คำปรึกษาแนะนำด้านความรู้และช่วยเหลือพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรวีร์ ศรีกิจการ และอาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แสวง รัตนมงคลมาศ ที่สละเวลาอันมีค่าของท่านในการเสนอแนะเพิ่มเติมข้อคิดต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านของคณะพัฒนาสังคมที่กรุณาประสิทธิประสาทวิชาความรู้ อันเป็นแก่นของความคิดและผลักดันให้ข้าพเจ้าได้สามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ เพื่อนร่วมศึกษา จำนวน 8 คน ที่กรุณาเสียสละเวลาทำงาน เวลาพักผ่อนส่วนตัว มาในการเก็บรวบรวมข้อมูลแม้การเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ ครั้งนี้ค่อนข้างเสี่ยง แต่เพื่อนทั้ง 8 คน มิได้ย่อท้อเลย

ขอขอบพระคุณ หอสมุดบริการเป็นอย่างยิ่งที่กรุณาให้ข้อมูลโดยไม่รู้ตัวแก่ข้าพเจ้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างยิ่ง

ท้ายที่สุดนี้ ผู้ศึกษาขอขอบคุณความดีในความเสียรพยายามทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้กับบิดามารดาผู้มีพระคุณอย่างยิ่ง รวมทั้งภรรยาและบุตรชายทั้ง 2 ที่คอยให้กำลังใจตลอดมา

จักรกฤษ กิจลณี

พฤษภาคม 2541